

Ministerie van Veiligheid en Justitie

De Wet Bibob: wat is er gewijzigd?

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Wijziging Wet Bibob	5
3. Terminologie	6
4. Uitbreiding toepassingsbereik	7
4.1 Vastgoed- en grondtransacties waarbij de overheid betrokken is als civiele partij	7
4.2 Vergunningen in het kader van de Huisvestingswet	7
4.3 Gemeentelijke vergunningen en ontheffingen	8
4.4 Importeren van vuurwerk en kwalibo-erkenning	8
4.5 Exploitatie van speelautomaten	8
4.6 De uitvoer, doorvoer en overdracht van strategische goederen en diensten (wapenexport)	9
4.7 Subsidies	9
5. Eigen onderzoek openbaar bestuur	10
5.1 Bibob-vragenlijst en formulier Bevindingen eigen onderzoek	10
5.2 Informatiepositie openbaar bestuur	11
5.3 Informatie eerder onderzoek LBB	11
5.4 Ondersteuning driehoek en Regionale Informatie- en Expertisecentra	12
6. Uitbreiding inzagerecht	13
6.1 Betrokkene	13
6.2 Bezwaarschriftencommissie	13
6.3 Kwaliteitscommissie	13
7. Werkwijze Landelijk Bureau Bibob	15
7.1 Beoordeling	15
7.2 Termijn	16
7.3 Verbetering tipfunctie	16
8. Meer informatie	17

1. Inleiding

Op 1 juni 2003 is de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) in werking getreden. Deze wet moet voorkomen dat de overheid onbedoeld criminele activiteiten faciliteert door middel van het verlenen van vergunningen, subsidies, of bij aanbestedingen. Dit betekent dat bestuursorganen bij de beoordeling van een te verlenen vergunning, subsidie of een te gunnen aanbesteding de integriteit van de aanvrager of gegadigde kunnen onderzoeken.

De Wet Bibob is in 2007 geëvalueerd. Uit de evaluatie kwam naar voren dat het goed zou zijn als de wet zou worden uitgebreid en als het gebruik ervan makkelijker zou worden gemaakt. In 2011 is een wetsvoorstel met wijzigingen van de Wet Bibob aangeboden aan de Tweede Kamer en per 1 juli 2013 is de gewijzigde wet in werking getreden.

In deze brochure zijn de voornaamste wijzigingen op een rijtje gezet. De brochure is met name bedoeld voor overheidsorganen die de Wet Bibob toepassen, maar is ook interessant voor andere organisaties en belangstellenden die met de Wet Bibob te maken hebben.

2. Wijziging Wet Bibob

De nieuwe Wet Bibob regelt de uitbreiding van de wet en bevat verbeteringen voor het gebruik ervan. Daarbij is met name gekeken hoe de lasten voor ondernemers konden worden verlicht en hoe de uniformiteit bij het toepassen van de Wet Bibob kon worden bevorderd.

De uitbreiding geldt voor de vastgoedsector, de kanspelsector, de vuurwerkimporteurs, vergunningen van de Huisvestingswet en de uitvoer, doorvoer en overdracht van strategische goederen en diensten. Voor de gemeentelijke vergunningen en ontheffingen geldt dat de Wet Bibob niet meer de branches en sectoren noemt waarbinnen de Wet Bibob geldt. Gemeenten kunnen nu zelf bepalen welke vergunningen, die zijn gebaseerd op een gemeentelijke verordening, onder de werking van de Wet Bibob moeten vallen.

Verder wordt door deze wetswijziging het voor bestuursorganen makkelijker gemaakt om eerst een gedegen eigen onderzoek te doen naar de betrokkene. De bestuursorganen krijgen een betere informatiepositie, en de Regionale-Informatie en Expertisecentra (hierna: RIEC's) worden beter toegerust om de bestuursorganen te ondersteunen bij de toepassing van de Wet Bibob.

De overige wijzigingen houden kortweg in dat de RIEC's, de lokale driehoek (burgemeester, hoofd van politie en de officier van justitie) en de externe bezwaarschriftencommissies inzage krijgen in een Bibob-advies, en dat de adviestermijn voor het Landelijk Bureau Bibob (hierna: LBB) is verruimd tot maximaal 12 weken. Ook is er een kwaliteitscommissie ingesteld die een aantal keer per jaar de adviezen van het LBB aan een grondig onderzoek onderwerpt.

In de volgende paragrafen worden de wijzigingen toegelicht.

3. Terminologie

In de Wet Bibob wordt het mogelijk gemaakt voor de overheid om bij vastgoedtransacties het Bibob-instrument toe te passen. De toepassing hiervan wordt mogelijk voor dezelfde rechtspersonen als bij de aanbestedingen. Hiervoor was het nodig een nieuwe term in de Wet Bibob op te nemen. Het begrip aanbestedende dienst is vervangen door het begrip rechtspersoon met een overheidstaak. Dit komt overeen met de begrippen zoals die in het Burgerlijk Wetboek staan.

4. Uitbreiding toepassingsbereik: nieuwe sectoren

4.1 Vastgoed- en grondtransacties waarbij de overheid betrokken is als civiele partij

De belangrijkste uitbreiding in de nieuwe Wet Bibob betreft de bevoegdheid van rechtspersonen met een overheidstaak om bij het aangaan van een vastgoedtransactie een Bibob-toets uit te voeren.

Uit diverse onderzoeksrapporten¹ wordt duidelijk waarom de vastgoedmarkt kwetsbaar is voor misbruik en criminaliteit. Het is duidelijk dat fraude, witwassen en georganiseerde misdaad in deze sector een structurele dreiging vormen. Voldoende aanleiding om vastgoedtransacties waarbij de overheid partij is, onder de werking van de Wet Bibob te brengen.

Het gaat om diverse transacties zoals: koop/verkoop, huur/verhuur, gronduitgifte, en het vestigen van zakelijke rechten (oa. erfdiensbaarheid, erfpacht, recht van opstal, appartementsrechten). De rechtspersoon met een overheidstaak zal zelf moeten bepalen op welke soort transacties en in welke gevallen de Wet Bibob wordt toegepast en beleid moeten formuleren waarin deze keuzes worden onderbouwd.

De Bibob-toets kan worden gestart voordat de vastgoedtransactie is aangegaan. Een negatief Bibob-advies kan dan leiden tot het niet aangaan van de overeenkomst of de rechtshandeling. Ook is het mogelijk dat een opschortende of een ontbindende voorwaarde wordt opgenomen in een overeenkomst of dat de rechtshandeling kan worden beëindigd indien zich een voorwaarde voordoet. In dat geval wordt de Bibob-toets uitgevoerd nadat het contract is afgesloten of de rechtshandeling is verricht. Een negatief Bibob-advies kan dan leiden tot opschorting of ontbinding van de overeenkomst of beëindiging van de rechtshandeling.

4.2 Vergunningen in het kader van de Huisvestingswet

Tijdens de behandeling van de wetswijziging werd duidelijk dat gemeenten behoefte hebben om met de Wet Bibob huisjesmelkers aan te pakken. De huidige mogelijkheden die gemeenten hebben om huisjesmelkerij aan te pakken, werden niet toereikend geacht. Met de nieuwe Wet Bibob is de Huisvestingswet gewijzigd, en is het mogelijk gemaakt om de volgende vergunningen op grond van de Wet Bibob te toetsen. Het gaat om de onttrekkingsvergunning: de woningeigenaar heeft een vergunning nodig om een pand voor iets

¹ Rapportage project vastgoed» van het Financieel Expertise Centrum, de rapporten «Malafide activiteiten in de vastgoedsector» en «Vastgoed & fout» van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, en het rapport «Bestrijding witwassen en terrorismefinanciering» van de Algemene Rekenkamer

anders te gebruiken dan wonen, en de splitsingsvergunning: de woningeigenaar heeft een vergunning nodig om een pand op te delen in meerdere woonruimtes. Ook kan de huisvestigingsvergunning op grond van de Wet Bibob worden getoetst.

4.3 Gemeentelijke vergunningen en ontheffingen

Het limitatief opsommen van sectoren waarop de Wet Bibob van toepassing kan worden verklaard, kent het risico dat criminele activiteiten worden verplaatst naar sectoren die daarbuiten vallen. Om dit te helpen beheersen is in de nieuwe wet gekozen voor een beperkte loslating van sectoren waar het gemeentelijke vergunningen betreft. In de oude Wet Bibob konden vergunningen alleen worden geweigerd of ingetrokken door toepassing van artikel 3 van de wet als het om een bedrijf of inrichting ging die was aangewezen in het Besluit Bibob. Het ging met name om horecabedrijven, seksbedrijven, coffeeshops, growshops en evenementenvergunningen. In de gewijzigde wet is geen sprake meer van het aanwijzen van het soort bedrijf. De gemeente kan zelf bepalen welke vergunningen aan de Wet Bibob worden getoetst. Het uitgangspunt daarbij is het voorkomen van facilitering van criminele activiteiten in de lokale economische sectoren. De gemeenten kunnen in beleidslijnen onderbouwen op welke vergunningen en binnen welke randvoorwaarden zij de Wet Bibob inzetten. Zij kunnen dit beleid baseren op bestuurlijke rapportages van de politie en/of regionale criminaliteitsbeeldanalyses.

4.4 Importeren van vuurwerk en kwalibo-erkenning

De nieuwe Wet Bibob wijzigt ook het een en ander op het terrein van het milieurecht. De milieubranche werd bij de totstandkoming van de Wet Bibob al gezien als een criminogene branche. Met de wijziging van de wet is het mogelijk gemaakt om de volgende vergunningen op grond van de Wet Bibob te toetsen. Het gaat om de (nieuwe) vergunning voor vuurwerkimporteurs, zoals geregeld in het Vuurwerkbesluit, en om de zogenaamde Kwalibo-erkenning zoals genoemd in het Besluit bodemkwaliteit. Door de aanvraag voor een kwalibo-erkenning (Kwaliteitsborging bij bodemintermediairs) aan een Bibob-toets te onderwerpen, kan de integriteit van personen en bedrijven die werkzaamheden verrichten in het bodembeheer beter worden beoordeeld.

4.5 Exploitatie van speelautomaten

Bij kansspelen is de mogelijkheid Bibob toe te passen uitgebreid met de exploitatievergunning voor kansspelautomaten. Een vergunning die wordt afgegeven door de Kansspelautoriteit.

De aanwezigheidsvergunning voor speelautomaten, en de exploitatievergunning voor speelautomatenhallen (beide afgegeven door de burgemeester) werden al in de Wet Bibob genoemd. Gemeenten die de Wet Bibob toepassen op deze vergunningen doen er goed aan

contact op te nemen met de Kansspelautoriteit als zij misstanden constateren. De Kansspelautoriteit kan dan beoordelen of deze misstanden van invloed zijn op de exploitatievergunning voor kansspelautomaten.

4.6 De uitvoer, doorvoer en overdracht van strategische goederen en diensten (wapenexport)

Bij de uitbreiding van de reikwijdte van de Wet Bibob met de door de Minister van Buitenlandse Zaken te verstrekken vergunningen in het kader van uitvoer, doorvoer en overdracht van strategische goederen of diensten gaat het met name om de export van wapens en wapentuig. Hoewel de bedrijven die deze strategische goederen produceren en verhandelen over het algemeen gerenommeerd zijn en het toezicht op de naleving van de exportcontrolewetgeving in Nederland goed is geregeld, was het toch wenselijk om deze vergunningen onder de Wet Bibob te brengen. Nederland heeft er immers belang bij om haar reputatie als betrouwbare handels- en technologiepartner te handhaven en om het verlenen van vergunningen aan malafide exporteurs zoveel mogelijk te voorkomen. Het inzetten van het Bibob-instrument zorgt er voor dat de integriteit van de overheid bij deze vergunningverlening extra wordt geborgd.

4.7 Subsidies

Strikt genomen gaat het hier niet om een uitbreiding van de toepassingsmogelijkheden van de Wet Bibob, want subsidies vielen al onder de Wet Bibob. Er is wel besloten om de toepassing van Bibob op subsidies makkelijker te maken. Zo is het niet meer nodig om de toepassing van de Wet Bibob in de betreffende subsidieregeling op te nemen. Daarnaast hoeft er geen toestemming meer te worden gevraagd aan de minister van Veiligheid en Justitie. De Wet Bibob kan nu op iedere subsidie worden toegepast.

5. Eigen onderzoek openbaar bestuur

5.1 *Bibob-vragenlijst en formulier Bevindingen eigen onderzoek*

Met het toepassen van de Wet Bibob kunnen bestuursorganen (of rechtspersonen met een overheidstaak) een vergunning weigeren of intrekken, of afzien van het aangaan van een privaatrechtelijke overeenkomst, als er een ernstige mate van gevaar is dat de vergunning of overeenkomst mede gebruikt wordt om strafbare feiten te plegen, of om uit strafbare feiten verkregen op geld waardeerbare voordelen te benutten (art. 3 Wet Bibob). Bestuursorganen kunnen het LBB om een advies vragen over dit risico, maar het bestuursorgaan dient eerst zelf de integriteit van de partij met wie men zaken wil doen te onderzoeken. Het bestuursorgaan begint met het beoordelen of er geen bestaande weigeringsgronden zijn of andere instrumenten ingezet kunnen worden. Ook moet het bestuursorgaan onderzoeken of zij zelfstandig de Wet Bibob kan toepassen.

Om een meer gedegen en uniform eigen onderzoek mogelijk te maken is besloten per ministeriële regeling vragenformulieren vast te stellen waarmee de gegevens over de betrokkene, zijn onderneming en de financiering daarvan kunnen worden opgevraagd. De landelijk vastgestelde vragen zullen ervoor kunnen zorgen dat bestuursorganen de Wet Bibob op een meer eenduidige wijze toepassen. Zo kunnen uniforme werkwijzen ontstaan met zo min mogelijk administratieve lasten. Aangezien lokale invulling soms noodzakelijk is, is een vragenlijstgenerator ontwikkeld, waarmee een eigen selectie van vragen kan worden samengesteld. Dit biedt bestuursorganen de ruimte om de vragenlijst aan te laten sluiten op de verschillende soorten aanvragers van een beschikking.

Verder is geregeld dat het bestuursorgaan het formulier Bevindingen eigen onderzoek moet invullen als er advies aan het LBB wordt gevraagd. Alle informatie die nodig is voor een onderzoek door het LBB wordt dan op de juiste manier verstrekt. Ook dit formulier is bij ministeriële regeling vastgesteld.

De gegevens die het bestuursorgaan krijgt in het kader van het eigen onderzoek vallen onder de geheimhoudingsplicht van de Wet Bibob. Dit geldt ook voor de bevindingen van het eigen onderzoek. Dat wil zeggen dat deze gegevens geheim moeten worden gehouden, behalve als de Wet Bibob zelf aangeeft dat verstrekking of gebruik mogelijk is.

Gemeenten en provincies kunnen bij het uitvoeren van het eigen onderzoek een beroep doen op de expertise van een Regionaal Informatie- en Expertisecentrum. Op basis van de uitkomsten van het eigen onderzoek zal een bestuursorgaan ofwel zelfstandig een besluit

nemen over de vergunning, subsidie of overeenkomst dan wel het LBB vragen een advies uit te brengen. Om te beoordelen of een advies gevraagd moet worden kan het bestuursorgaan gebruik maken van de indicatorenlijsten die het LBB heeft opgesteld. Deze zijn terug te vinden in het handboek of op www.justis.nl. Het RIEC kan daarbij ondersteunen en adviseren.

5.2 Informatiepositie openbaar bestuur

De informatiepositie van het openbaar bestuur is in de gewijzigde wet Bibob verbeterd. Om bestuursorganen beter eigen onderzoek te laten doen, is mogelijk gemaakt justitiële en strafvorderlijke gegevens op te vragen. Ook de mogelijkheid politiegegevens op te vragen bij de regionale politie-eenheid wordt uitgebreid. Verder kan het Handelsregister van de Kamer van Koophandel niet alleen worden doorzocht op naam van een natuurlijke persoon, maar ook op naam van de onderneming. Verder kunnen bestuursorganen gegevens opvragen uit het register van de Wet controle op rechtspersonen.

Als bestuursorganen meer en betere informatie kunnen krijgen, zal dat ertoe kunnen leiden dat bestuursorganen op basis van een eigen integriteitsbeoordeling een beslissing nemen, zonder het LBB te hoeven inschakelen. Het inzien van justitiële en strafvorderlijke gegevens door bestuursorganen bij het nemen van beslissingen is een minder ingrijpende bevoegdheid dan het vragen van een Bibob-advies. Bij een Bibob-advies wordt door het LBB een veelheid aan open en gesloten bronnen geraadpleegd en worden ook zakelijke relaties van de betrokkene onderzocht. Dat is bij de rechtstreekse verstrekking van justitiële en strafvorderlijke gegevens niet het geval. Die gegevens mogen alleen over de betrokkene zelf gaan.

De registratie zoals genoemd in de Wet controle op rechtspersonen wordt door de Minister van Veiligheid en Justitie gevoerd met het oog op de voorkoming en bestrijding van misbruik van rechtspersonen waaronder het plegen van misdrijven en overtredingen van financieel-economische aard door of door middel van deze rechtspersonen. De Wet controle op rechtspersonen maakt het mogelijk dat op verzoek, in individuele gevallen, gegevens worden verstrekt aan bestuursorganen die deze gegevens nodig hebben om hun taak goed uit te kunnen oefenen. Voor het doen van eigen onderzoek in het kader van de Wet Bibob is het voor bestuursorganen noodzakelijk om gegevens te krijgen over misbruik van rechtspersonen. Vandaar dat deze mogelijkheid er is gekomen.

5.3 Informatie eerder onderzoek door LBB

Om de informatiepositie van bestuursorganen nog verder te verbeteren, wordt de bevoegdheid van het LBB om gegevens aan bestuursorganen te verstrekken verruimd.

Bestuursorganen kunnen bij het LBB opvragen of over de betrokkene in de afgelopen twee jaar eerder een advies is uitgebracht, en zo ja, welke conclusie het advies had (ernstig gevaar, mindere mate van gevaar, geen gevaar). Als het adviesverzoek niet tot een advies heeft geleid, bijvoorbeeld omdat de betrokkene de aanvraag uit eigen beweging heeft ingetrokken, kan het LBB dat ook melden.

De gegevens kunnen een indicatie zijn voor het starten van een Bibob-onderzoek. De informatie is niet voldoende om direct tot een negatieve beslissing over te gaan. Het bestuursorgaan zal eerst opnieuw het eigen onderzoek moeten uitvoeren en zo nodig opnieuw een Bibob-advies moeten aanvragen, voordat er een besluit wordt genomen.

5.4 Ondersteuning RIEC's en driehoek

De RIEC's hebben onder meer als taak bestuursorganen te ondersteunen bij het toepassen van de Wet Bibob. Zij kunnen de bestuursorganen niet alleen helpen bij het uitvoeren van het eigen huiswerk, maar ook adviseren als het LBB een Bibob-advies heeft afgegeven. Om deze taak goed te kunnen uitvoeren is het nodig dat de RIEC's het Bibob-advies en de informatie op de ingediende Bibob-formulieren kunnen inzien. De nieuwe Wet Bibob zorgt ervoor dat ook de RIEC's toegang hebben tot de Bibob-informatie. De RIEC's mogen de Bibob-informatie alleen gebruiken voor hun ondersteunende taak. De informatie mag niet worden gebruikt voor andere doeleinden. Het bestuursorgaan dat bij het LBB een advies heeft aangevraagd blijft verantwoordelijk voor het te nemen besluit.

Het gesloten systeem van gegevensverstrekking in de vorige Wet Bibob had tot gevolg dat een burgemeester de gegevens uit een Bibob-advies niet kon wisselen met de leden van de politiedriehoek: de officier van justitie en het hoofd van het betreffende regionale politiekorps.

Dit is in de nieuwe wet gewijzigd. De burgemeester kan in het vervolg wel de gegevens uit een Bibob-advies delen met de officier van justitie en het hoofd van de politie. Hierdoor kan de burgemeester de informatie uit het Bibob-advies die afkomstig is uit politie- en justitiebronnen checken bij zijn driehoekpartners. Daarmee voldoet de burgemeester aan zijn wettelijke vergewisplicht want op grond van de Algemene wet bestuursrecht moet een bestuursorgaan bekijken of het advies dat hij heeft gekregen op juiste manier tot stand is gekomen en dat de conclusie wordt gedragen door de motivering. Verder kan de burgemeester door het checken van de gegevens bij de driehoekpartners ervoor zorgen dat hij nog beter aan zijn motiveringsplicht voldoet. De gegevens uit het advies mogen alleen voor genoemd doel gedeeld worden en uitdrukkelijk niet voor de eigen taken en bevoegdheden van de officier van justitie of het hoofd van de betreffende regionale politie-eenheid.

6. Uitbreiding inzagerecht

6.1 Betrokkene

Bij de toepassing van het Bibob-instrument wordt diep ingegrepen in de persoonlijke levenssfeer van burgers. Het is dus van belang dat burgers die geconfronteerd worden met op de Wet Bibob gebaseerde besluiten, zich zo goed mogelijk hiertegen kunnen verweren. In dat kader is het niet gewenst dat de betrokkene, zoals in de oude Wet Bibob was geregeld, alleen inzage kreeg in het Bibob-advies en geen afschrift daarvan mocht ontvangen. In de nieuwe wet is dit aangepast. Ter verbetering van de rechtsbescherming van de betrokkene mag aan hem een afschrift van het Bibob-advies worden verstrekt, tenzij het bestuursorgaan een positief besluit neemt. De betrokkene is wel gehouden aan de geheimhoudingsplicht die op het Bibob-advies rust. Schending van deze verplichting kan leiden tot strafrechtelijke vervolging op grond van het Wetboek van Strafrecht. Bovendien kan de partij wiens privacy is geschonden door het openbaar maken van geheime gegevens uit het Bibob-advies, schadevergoeding eisen van de betrokkene.

6.2 Bezwaarschriftencommissie

Degenen die te maken krijgen met een negatieve beslissing van het bestuursorgaan op grond van de Wet Bibob, kunnen daartegen bezwaar maken. In de meeste gevallen kunnen zij hun verhaal doen bij een externe bezwaarschriftencommissie. Deze commissie zorgt ervoor dat de belanghebbenden worden gehoord en adviseert het betrokken bestuursorgaan over het te nemen besluit op bezwaar. In de oude Wet Bibob mochten de bestuursorganen een Bibob-advies niet doorgeven aan dergelijke externe bezwaarschriftencommissies. Dit verbod leidde ertoe dat de rechtsbescherming van de betrokkenen niet optimaal was. Als het bestuursorgaan gebruik maakt van een Bibob-advies om een negatief besluit te nemen, dan vormt dit advies een essentieel onderdeel van het besluit. Het is van belang dat de bezwaarschriftencommissie het Bibob-advies in kan zien, zodat er een goed advies kan worden gegeven over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het besluit van het bestuursorgaan. Om dit mogelijk te maken is in de nieuwe Wet Bibob opgenomen dat het bestuursorgaan de gegevens uit het Bibob-advies ook aan de leden van een externe bezwaarschriftencommissie kan verstrekken.

Zoals in paragraaf 5.4 is aangegeven, is het inzagerecht ook versoepeld voor de RIEC's en de driehoek.

6.3 Kwaliteitscommissie

Vanwege de geheimhoudingsplicht van de Wet Bibob kunnen alleen medewerkers van het LBB de informatie inzien die wordt gebruikt om het onderzoek te kunnen doen en het

advies te kunnen schrijven. Hoe een Bibob-advies precies tot stand komt, is daardoor voor de betrokkenen niet transparant. Om de transparantie en ook de kwaliteit van de adviezen te bevorderen, is een onafhankelijke kwaliteitscommissie opgericht die steekproefsgewijs de kwaliteit van de adviezen van het LBB en de zorgvuldigheid waarmee die adviezen worden gemaakt. De kwaliteitscommissie kijkt naar de opbouw van het advies, de wijze waarop de informatie is geselecteerd en weergegeven en de vraag of de analyse van de gebruikte informatie de conclusie van het advies kan dragen. De kwaliteitscommissie rapporteert aan de Minister van Veiligheid en Justitie.

Om de kwaliteitscommissie goed haar werk te laten doen is in de nieuwe Wet Bibob opgenomen dat de geheimhoudingsplicht voor Bibob-informatie niet geldt voor de kwaliteitscommissie.

7. Werkwijze Landelijk Bureau Bibob

7.1 Beoordeling

Het LBB doet, op verzoek van een bestuursorgaan, onderzoek naar de vraag of er sprake is van mogelijk misbruik van een vergunning, subsidie, aanbesteding of vastgoedtransactie. Hierbij wordt beoordeeld of er sprake is van ernstig gevaar dat de beschikking (of overeenkomst) mede zal worden gebruikt om uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benutten of strafbare feiten te plegen. Het is duidelijk dat het begrip strafbaar feit een belangrijke rol speelt bij het Bibob-onderzoek. Er is steeds meer wetgeving op grond waarvan bepaalde gedragingen niet meer strafrechtelijk worden afgedaan maar met een bestuurlijke boete. In het kader van een Bibob-onderzoek is het wel belang deze gedragingen te kunnen meenemen. Daarom is in de nieuwe wet opgenomen dat onder het begrip strafbaar feit ook wordt verstaan een overtreding waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.

Het LBB beoordeelt ook of er sprake is van een zakelijk samenwerkingsverband. Dat wil zeggen dat onderzoek wordt gedaan naar de zakelijke relaties van de betrokkene. Een vergunning of subsidie kan worden geweigerd of ingetrokken (of van een overeenkomst kan worden afgezien) als de betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten. Dat wil zeggen dat hij de strafbare feiten zelf kan hebben begaan of dat één van zijn zakelijke relaties, met wie hij een duurzame samenwerking heeft, de strafbare feiten heeft begaan. In de oude wet gold dat het zakelijke samenwerkingsverband nog moest bestaan op het moment van de besluitvorming. Het zakelijk samenwerkingsverband is in de wet opgenomen om schijnconstructies tegen te kunnen gaan. Omdat sommige samenwerkingsverbanden snel worden ontbonden om te voorkomen dat ze in de beoordeling worden betrokken, is in de nieuwe wet opgenomen dat ook zakelijke samenwerkingsverbanden uit het verleden in de beoordeling kunnen worden betrokken. Er moet natuurlijk wel gemotiveerd kunnen worden dat een zakelijk samenwerkingsverband uit het verleden voor de toekomst een ernstig gevaar in de zin van de Wet Bibob kan opleveren.

Het LBB gebruikt informatie uit veel verschillende bronnen om een goede beoordeling te kunnen maken over de mate van gevaar. In een nieuw artikel van de Wet Bibob wordt de rechtsprekende macht als informatieleverancier toegevoegd aan de bronnen van het LBB. Het LBB kan in het vervolg ook beschikken over strafrechtelijke vonnissen en, in verband met het gelijkstellen van bestuurlijk beboetbare feiten aan strafbare feiten, over uitspraken van de bestuursrechter.

7.2 Termijn

Het LBB had in de oude wet een termijn van twee maal vier weken om een Bibob-advies af te geven. In de praktijk is gebleken dat de eerste termijn van vier weken niet haalbaar is. Voordat alle informatie en aanvullende informatie van de betrokkenen binnen is, zijn meestal al vier weken verstreken. Verder is het LBB in de loop der jaren geconfronteerd met steeds complexere zaken die veel onderzoeks- en analysetijd vragen. Daarom is de afhandelingstermijn voor het LBB verlengd. De gewone termijn is acht weken geworden, met een verlengingsmogelijkheid van vier weken.

Verder is besloten dat het LBB de adviestermijn mag opschorten in de gevallen dat het LBB zich rechtstreeks tot de betrokkene wendt met een verzoek om nadere gegevens te verstrekken. Met deze termijnschorting heeft de periode die de betrokkenen nemen om aanvullende vragen te beantwoorden geen effect meer op de doorlooptijd van het Bibob-advies.

7.3 Verbetering tipfunctie

Op grond van de Wet Bibob heeft de officier van justitie een ondersteunende rol bij de toepassing van het Bibob-instrument. In het kader van die taak mag de officier van justitie een bestuursorgaan laten weten dat het wenselijk is om een Bibob-advies aan te vragen over een bepaald persoon of bepaalde onderneming. De officier van justitie mag deze tip alleen geven als hij over informatie beschikt dat die persoon of dat bedrijf betrokken is bij strafbare feiten. Op zijn beurt mag het LBB de officier van justitie berichten over gegevens uit een advies over betrokkenheid bij strafbare feiten. In de oude Wet Bibob was bepaald dat het LBB alleen van deze bevoegdheid gebruik kon maken als uit het advies bleek dat sprake is van een ernstig gevaar. De nieuwe wet geeft de mogelijkheid dat ook als de adviesaanvraag ingetrokken wordt, of als het advies strekt tot geen gevaar of mindere mate van gevaar, het LBB informatie over betrokkenheid bij strafbare feiten aan de officier van justitie mag geven.

8. Meer informatie

In deze brochure heeft u in het kort kunnen lezen wat de nieuwe Wet Bibob inhoudt. Bent u op zoek naar nadere informatie of heeft u een specifieke vraag? Dan kunt u contact opnemen met de volgende instanties:

Landelijk Bureau Bibob

Telefoon : 070-370 46 00

E-mail : bibob@minvenj.nl

www.justis.nl

Landelijk Informatie en Expertise Centrum

Regionale Informatie- en Expertisecentra

Informatie en adressen zijn te vinden op www.riec.nl

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Juni 2013 | Publicatienr: J-19529